

Bekostiging van residentiële leerlingen

Een aantal leerlingen verblijft in een residentiële instelling. Dit betreft enerzijds gesloten instellingen: Justitiële Jeugdinstelling (JJI) en Gesloten Jeugdzorg Instelling (GJI). Anderzijds betreft het open instellingen (jeugdzorg, jeugdpsychiatrie, gehandicaptenzorg, gezondheidszorg). Het overgrote deel van deze leerlingen volgt onderwijs bij het (Voortgezet) Speciaal Onderwijs. Voor de gesloten en de open setting verschilt de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband (financieel en voor het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring (TLV)). Gezien de complexiteit van deze materie is deze aparte notitie "Bekostiging van residentiële leerlingen" gemaakt. In deze notitie wordt uitleg gegeven over de gesloten en open setting voor de residentiële leerlingen en de consequenties daarvan voor het samenwerkingsverband.

Gesloten instellingen

De gesloten instellingen JJI en GJI vallen wat de bekostiging betreft buiten het kader van het samenwerkingsverband. Het Rijk stelt een aantal plaatsen per instelling vast en die plaatsen worden rechtstreeks door het Rijk bekostigd als waren het leerlingen cluster 4. Naast de regeling van de bekostiging die voor iedere cluster 4 leerling geldt, geldt ook een bijzondere bekostiging en de regeling daarvan is momenteel terug te vinden in de Regeling bekostiging personeel PO 2014-2015 in artikel 46.

Het samenwerkingsverband heeft met deze leerlingen te maken wanneer ze uit de gesloten residentiële instelling ontslagen worden en tot de zorgplicht van het samenwerkingsverband gaan behoren. Dan geldt in principe de benadering dat bezien wordt of de leerling ondersteuning nodig heeft en zo ja, nadere invulling daarvan.

Instellingen voor gehandicaptenzorg, jeugdhulpverlening dan wel gezondheidszorg

Daarnaast zijn er nog de residentiële leerlingen, niet komende van een JJI of GJI, die voor korte of langere duur op een school voor (V)SO verblijven. In de WEC is daarover een aparte regeling opgenomen in art. 71c, lid 2 en 3. In lid 2 is opgenomen dat de residentiële leerling bekostigd wordt wanneer het bevoegd gezag (van die school) met die residentiële instelling een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten. Daarbij gaat het om residentiële instellingen voor gehandicaptenzorg, instellingen voor jeugdhulpverlening dan wel jeugdgezondheidszorg, waarbij behandeling of opvang en onderwijs vanuit één plan

noodzakelijk is vanwege de aard of de duur van de behandeling of opvang¹ (deze instellingen worden hierna kortheidshalve aangeduid als zorginstelling).

Voor deze leerlingen geeft het samenwerkingsverband dus geen toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af. Daarbij is dan natuurlijk wel aan de orde de vraag wie voor deze leerlingen moet betalen. Dat is geregeld voor het PO in de WPO in artikel 132 (Grondslag bekostiging personeel samenwerkingsverband) in lid 5 en op analoge wijze voor het VO in de WVO in artikel 85b in lid 4. In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel is daar ook nader op ingegaan (pg. 43):

‘Onder dit bekostigingssysteem vallen ook leerlingen die gedurende een bepaalde periode verblijven in een residentiële instelling en ingeschreven worden op een school voor (v)so waar de instelling mee samenwerkt. Dat kan bijvoorbeeld een instelling voor (open) jeugdzorg of geestelijke gezondheidszorg zijn. In het samenwerkingsverband moeten ook afspraken worden gemaakt over de plaatsing van deze leerlingen in het (v)so of in het regulier onderwijs en daarmee ook over de bekostiging van deze leerlingen. Voor deze leerlingen geldt dat zij niet dezelfde procedure van aanmelding tot toelating doorlopen als de andere leerlingen in het funderend onderwijs en in het (voortgezet) speciaal onderwijs in cluster 3 en 4 voor wie de zorgplicht geldt. Zij worden op de school geplaatst die aan de residentiële instelling is verbonden zonder de procedure van het verkrijgen van een toelaatbaarheidsverklaring te hebben doorlopen. Net als nu is de zorgindicatie in deze situaties leidend. Onderwijs moet dan gelijk kunnen worden aangeboden. De toelaatbaarheid geldt zolang de leerling op de residentiële instelling is geplaatst². Indien de leerling ook daarna is aangewezen op het (v)so, vraagt de school voor (v)so een toelaatbaarheidsverklaring aan bij het samenwerkingsverband waarin de school is gelegen waar de leerling oorspronkelijk vandaan komt. Dit samenwerkingsverband betaalt ook de kosten voor de plaatsing in het (v)so.’

Het voorgaande geeft aan dat het samenwerkingsverband voor deze leerlingen hetzelfde moet betalen als voor de leerling met een TLV. Voor deze leerlingen geldt verder volledig de bekostigingssystematiek zoals die voor het samenwerkingsverband en voor het (V)SO gaat gelden. Voor hen dus ook de 1 okt. T-1 telling en de telling op de peildatum 1 februari daaropvolgend. De bekostiging wordt door DUO vastgesteld analoog aan de hoofdonderwijssoort van de school. In de meeste gevallen is dat in de huidige situatie cluster

¹ Hierbij kan dus ook sprake zijn van kortdurende behandeling, bijv. enkele maanden. De regeling van deze toelaatbaarheid omzeilt hiermee dus ook de verplichting dat een TLV een werkingsduur van tenminste een jaar moet hebben (art. 40 lid 15 WPO).

² Enigszins verwarrend is dat in dezelfde Memorie van Toelichting op pg. 71 wordt gesteld dat ‘de indicatie die vanuit de (residentiële) instelling aan de leerling wordt gegeven voor behandeling in de instelling ook de indicatie is voor het samenwerkingsverband om de leerling toelaatbaar te verklaren tot het (voortgezet) speciaal onderwijs’. Dat zou betekenen dat het samenwerkingsverband wel een toelaatbaarheidsverklaring zou moeten afgeven. Gelet op het voorgaande op pg. 43 in de MvT is hier op pg. 71 kennelijk sprake van een verschrijving.

4, dus bekostigingscategorie 1. Voor de LG scholen (revalidatie) wordt dat in principe categorie 2. De bekostiging vanuit het budget van het samenwerkingsverband vindt conform teldatum 1 oktober T-1 via DUO plaats en op de peildatum 1 februari daaropvolgend door het samenwerkingsverband. Wanneer de school van mening is dat de vaststelling van de categorie op basis van de hoofdonderwijssoort van de school niet juist is, is er geen belemmering voor de school om een TLV bij het samenwerkingsverband aan te vragen met een andere categoriebepaling. Het is dan aan het samenwerkingsverband om de categorie vast te stellen. Om e.e.a. zorgvuldig en correct te laten verlopen is een goede afstemming met het desbetreffende samenwerkingsverband nodig.

Vanuit de betreffende instellingen wordt er op gewezen dat voor hen altijd een specifieke groeiregeling heeft gegolden. De daaraan gekoppelde vraag is dan of dit niet ook moet leiden tot specifieke bekostigingsafspraken tussen het samenwerkingsverband en de betreffende instelling(en). De specifieke groeiregeling betreft de huidige regeling zoals die in de Regeling bekostiging personeel PO 2013-2014 in artikel 35 is opgenomen. Deze regeling is als bijlage bij deze notitie opgenomen.

De essentie van deze groeiregeling is dat daar sprake van kan zijn als een bepaalde drempel wordt overschreden (een aantal leerlingen meer dan ten minste tweemaal de kleinste factor N is zoals bedoeld in artikel 14 van het Besluit bekostiging WEC die op de school van toepassing is³). Voor de bepaling van de groei wordt het schooljaar in drie stukken verdeeld: 1 augustus tot 1 januari daaropvolgend, 1 januari tot 1 augustus en van 1 maart tot 1 augustus. Bijzondere bekostiging wordt voor deze periodes verstrekt wanneer de drempel is gehaald ten opzichte van de laatste relevante telling in dit kader. Op deze wijze wordt rekening gehouden met toename van leerlingen op deze zorginstelling.

De groeiregelingen zijn met passend onderwijs afgeschaft en dat geldt ook voor deze specifieke regeling. Dat laat onverlet dat een samenwerkingsverband en een zorginstelling hierover natuurlijk aanvullende afspraken kunnen maken. Uitgangspunt daarbij zou moeten zijn dat er sprake is van een voldoende bekostiging, in vergelijking met de bekostiging van andere (V)SO-instellingen. De eerste vraag die daarbij aan de orde is, is de vraag of de onder passend onderwijs geregelde 1 okt. T-1 bekostiging plus de aanvulling op basis van de 1 februaritelling nog verdere aanvulling nodig maakt. De praktijk tot nu toe leert dat dat meestal niet aan de orde is.

Op zich is het wel denkbaar. Bij sommige zorginstellingen is er sprake van tijdelijke plaatsingen van minder dan een jaar, zelfs van minder dan 5 maanden. In dergelijke situaties kan bijvoorbeeld na de 1 februari telling nog een stevige instroom plaatsvinden waardoor de bekostiging voor het aantal leerlingen dat aan het begin van het daaropvolgende schooljaar is ingeschreven niet toereikend kan zijn. Daarmee wordt een aanvullende regeling voor de

³ Het betreft hier veelal SOVSO-scholen van cluster 4 die dan als kleinste factor 7 heeft en dan dus ten minste 14 leerlingen gegroeid moet zijn.

bekostiging dus een zaak tussen samenwerkingsverband en zorginstelling⁴. Maar het brengt dan wel extra administratieve rompslomp met zich mee. Een afweging daarbij is of die extra administratieve rompslomp opweegt tegen het verschil in bekostiging.

Uitwisseling info tussen samenwerkingsverband en zorginstelling

Wanneer het samenwerkingsverband niet door de school op de hoogte wordt gebracht van het bestaan van de samenwerkingsovereenkomst met een residentiële instelling, niet zijnde een JJI of GJI, en de daaruit voortvloeiende verplichting tot overdracht door het samenwerkingsverband, kunnen er gemakkelijk misverstanden ontstaan. Het samenwerkingsverband zal zich baseren op de afgegeven TLV's en de residentiële leerling daardoor niet 'zien'. Vandaar het advies aan de school om hierover tijdig te communiceren met het samenwerkingsverband. Onder andere door het samenwerkingsverband te informeren met welke residentiële instelling(en) samenwerkingsovereenkomsten zijn afgesloten. En het samenwerkingsverband ook meteen te melden wanneer een leerling van een dergelijke residentiële instelling op de school is of wordt ingeschreven. Die informatie wordt door de (V)SO-school ook doorgegeven aan BRON waardoor het ook bij DUO terecht komt en een juiste leerlingentelling plaatsvindt op de tel- en peildata. DUO stuurt de gegevens van de telling op 1 februari ook door aan de betreffende samenwerkingsverbanden. De registratie en verwerking van de gegevens door DUO komt dan op 1 april voor het samenwerkingsverband beschikbaar.

Vindt er daarnaast nog een regeling voor aanvullende bekostiging door het samenwerkingsverband plaats, dan is het voor de hand liggend dat samenwerkingsverband en zorginstelling nadere precieze afspraken maken over de uitwisseling van de daarvoor nodige leerlingengegevens.

Voor een samenwerkingsverband is de uitwisseling van gegevens ook relevant met het oog op de al aanwezige of nog in ontwikkeling zijnde ondersteuningsvoorzieningen zoals bijv. vormen van symbiose, de opdc, Herstart, Op de Rails en andere ondersteuning via arrangementen. Voor een zorginstelling is het ook relevant te weten welke ondersteuning door het samenwerkingsverband kan worden geboden.

Vanaf 1 augustus 2014 geldt voor de vaststelling van de overdrachtsverplichting dat het samenwerkingsverband waaruit een leerling afkomstig is, de betalingsverplichting heeft. Is er sprake van eerste inschrijving dan is de woonplaats van de leerling leidend voor de bepaling van het samenwerkingsverband. Een leerling die, voordat opname plaatsvindt in een instelling voor gehandicaptenzorg, jeugdhulpverlening dan wel jeugdgezondheidszorg, afkomstig is van een reguliere school is afkomstig van het samenwerkingsverband waartoe die reguliere school behoort.

⁴ Suggesties daarbij kunnen zijn om het achteraf af te rekenen dan wel om een telling op elke eerste van de maand te houden en dat gemiddelde dan te hanteren.

Het kan ook aan de orde zijn dat een leerling overgaat van het SO naar het VSO. Dat betekent tevens dat dan het samenwerkingsverband VO de betalingsverplichting heeft op basis van de woonplaats van de leerling. Er is immers geen reguliere VO-school waar die leerling dan van afkomstig is.

Wanneer de plaatsing van de leerling niet langer in de residentiële voorziening nodig is, valt de verantwoordelijkheid voor de zorgplicht weer terug naar (de school van) het samenwerkingsverband waaruit de leerling afkomstig is. Die moet in voorkomende gevallen dan zorgen voor een TLV bij plaatsing op een (V)SO-school of mogelijk een SBO.

De verwachting wordt wel uitgesproken dat de decentralisatie van de jeugdhulp/-zorg naar de gemeente zal leiden tot afname van het aantal residentiële plaatsingen. Het gesprek daarover tussen (V)SO, samenwerkingsverband en gemeente is ook daarom van belang.

Als bijlage II is opgenomen een stroomschema dat aangeeft welk samenwerkingsverband de betalingsverplichting heeft voor de (residentiële) leerling. Voor residentiële leerlingen op een gesloten instelling heeft het ministerie OCW rechtstreeks de betalingsverplichting.

Bijlage I: Regeling bekostiging personeel PO 2013-2014 – 17 september 2013

Artikel 35. Groeiregeling scholen voor (V)SO met leerlingen uit een residentiële instelling, niet zijnde een justitiële jeugdinrichting of een instelling voor gesloten jeugdzorg

1. Het bevoegd gezag van een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs, waar onderwijs wordt verzorgd aan leerlingen van een residentiële instelling, niet zijnde een justitiële jeugdinrichting of een instelling voor gesloten jeugdzorg, ontvangt bijzondere bekostiging voor personeel vanaf 1 augustus 2013 tot 1 januari 2014, indien het aantal ingeschreven leerlingen van die school op 1 augustus 2013 met ten minste twee maal de kleinste factor N, bedoeld in de tabel in artikel 14 van het Besluit bekostiging WEC die op de school van toepassing is, is gegroeid ten opzichte van de teldatum 1 oktober 2012, dan wel, indien artikel 37 van het Besluit bekostiging WEC van toepassing is, ten opzichte van 16 januari 2013.
2. Het bevoegd gezag van een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, waar onderwijs wordt verzorgd aan leerlingen van een residentiële instelling, niet zijnde een justitiële jeugdinrichting of een instelling voor gesloten jeugdzorg, ontvangt bijzondere bekostiging voor personeel vanaf 1 januari 2014 tot 1 augustus 2014, indien het aantal ingeschreven leerlingen van die school op 16 januari 2014 met ten minste twee maal de kleinste factor N, bedoeld in de tabel in artikel 14 van het Besluit bekostiging WEC die op de school van toepassing is, is gegroeid ten opzichte van de teldatum 1 oktober 2012, dan wel, indien artikel 37 van het Besluit bekostiging WEC van toepassing is, ten opzichte van 16 januari 2013, dan wel indien artikel 38 van het Besluit bekostiging WEC van toepassing is, ten opzichte van 1 oktober 2013.
3. Het bevoegd gezag van een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, waar onderwijs wordt verzorgd aan leerlingen van een residentiële instelling, niet zijnde een justitiële jeugdinrichting of een instelling voor gesloten jeugdzorg, ontvangt bijzondere bekostiging voor personeel vanaf 1 maart 2014 tot 1 augustus 2014, indien het aantal ingeschreven leerlingen van die school op 1 maart 2014 met ten minste twee maal de kleinste factor N, bedoeld in de tabel in artikel 14 van het Besluit bekostiging WEC die op de school van toepassing is, is gegroeid ten opzichte van de teldatum 1 oktober 2012, dan wel, indien artikel 37 van het Besluit bekostiging WEC van toepassing is, ten opzichte van 16 januari 2013, dan wel, indien artikel 38 van het Besluit bekostiging WEC van toepassing is, ten opzichte van 1 oktober 2013, dan wel, indien het tweede lid van dit artikel van toepassing is, ten opzichte van 16 januari 2014.
4. De bijzondere bekostiging, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid wordt ambtshalve door DUO toegekend. De bijzondere bekostiging wordt slechts toegekend op basis van de leerlingen die op de van toepassing zijnde peildata, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, op de school staan ingeschreven en het persoonsgebonden nummer uiterlijk 1 maand na de van toepassing zijnde peildatum tezamen met de in artikel 164a, tweede lid, van de WEC bedoelde gegevens zijn opgenomen in BRON, overeenkomstig artikel

164b van de WEC. Indien de datum, genoemd in het eerste, tweede of derde lid, valt op een dag waarop geen onderwijs wordt gegeven, worden op de eerstvolgende schooldag de leerlingen geteld die op die datum stonden ingeschreven.

5. De bijzondere bekostiging, bedoeld in het eerste lid, bedraagt het verschil tussen:
 - de berekende bekostiging, bedoeld in artikel 117, eerste lid, van de WEC op basis van het aantal leerlingen op 1 oktober 2012, dan wel, indien artikel 37 van het Besluit bekostiging WEC van toepassing is, op basis van het aantal leerlingen op 16 januari 2013, en
 - de berekende bekostiging, bedoeld in artikel 117, eerste lid, van de WEC op basis van het aantal leerlingen op 1 augustus 2013. De uitkomst wordt gedeeld door twaalf en vermenigvuldigd met het aantal maanden waarvoor de bekostiging wordt toegekend.
6. De bijzondere bekostiging, bedoeld in het tweede lid, bedraagt het verschil tussen:
 - de berekende bekostiging, bedoeld in artikel 117, eerste lid van de WEC, op basis van het aantal leerlingen op 1 oktober 2012, dan wel, indien artikel 37 van het Besluit bekostiging WEC van toepassing is, op basis van het aantal leerlingen op 16 januari 2013 dan wel, indien artikel 38 van het Besluit bekostiging WEC van toepassing is, op basis van het aantal leerlingen op 1 oktober 2013, en
 - de berekende bekostiging, bedoeld in artikel 117, eerste lid van de WEC op basis van het aantal leerlingen op 16 januari 2014. De uitkomst wordt gedeeld door twaalf en vermenigvuldigd met het aantal maanden waarvoor de bekostiging wordt toegekend.
7. De bijzondere bekostiging, bedoeld in het derde lid, bedraagt het verschil tussen:
 - de berekende bekostiging, bedoeld in artikel 117, eerste lid van de WEC, op basis van het aantal leerlingen op 1 oktober 2012, dan wel, indien artikel 37 van het Besluit bekostiging WEC van toepassing is, op basis van het aantal leerlingen op 16 januari 2013 dan wel, indien artikel 38 van het Besluit bekostiging WEC van toepassing is, op basis van het aantal leerlingen op 1 oktober 2013, dan wel, indien het tweede lid van dit artikel van toepassing is, op basis van het aantal leerlingen op 16 januari 2014, en
 - de berekende bekostiging, bedoeld in artikel 117, eerste lid van de WEC op basis van het aantal leerlingen op 1 maart 2014. De uitkomst wordt gedeeld door twaalf en vermenigvuldigd met het aantal maanden waarvoor de bekostiging wordt toegekend.
8. Voor de toepassing van dit artikel worden leerlingen op vestigingen van scholen waaraan justitiële jeugdinstellingen dan wel instellingen voor gesloten jeugdzorg zijn verbonden, buiten beschouwing gelaten.

Bijlage II: Bepaling betalend SWV

